

POSTANOWIENIE

Dnia 28 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 28 czerwca 2024 r.,

w sprawie **Ł. L.**

skazanego z art. 212 § 1 k.k.

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z 16 maja 2023 r., sygn. akt VI Ka
1172/22

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowy w Gliwicach z 21 września 2022 r.,
sygn.
akt III K 203/19

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

[J.J.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 21 września 2022 r. Sąd Rejonowy w Gliwicach, sygn. akt III K 203/19
uznał **L. L.** za winnego tego, że w 2018 r. w nieustalonym miejscu pomówił

pokrzywdzonego A Ś. wobec przełożonego P. D. zarzucając mu, że nie stawiał się w R. podczas kontroli Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, podczas gdy pokrzywdzony nie był w stanie tam dojechać z przyczyn od siebie niezależnych, które to pomówienie o takie postępowanie mogło narazić go na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, tj. czynu stanowiącego przestępstwo z art. 212 § 1 k.k. i wymierzył mu karę grzywny w rozmiarze 100 stawek dziennych, wysokość jednej stawki ustalając na 50 złotych.

Na skutek apelacji wniesionych przez oskarżonego, jego obrońcę i pełnomocnika oskarżyciela prywatnego, wyrokiem z 16 maja 2023 r, Sąd Okręgowy w Gliwicach, utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Kasację od wyroku złożył obrońca skazanego i zarzucił rozstrzygnięciu:

1. rażące naruszenie prawa procesowego w postaci 439 § 1 pkt 2 w zw. z art. 28 § 3 k.p.k. oraz art. 29 § 1 k.p.k. i art. 30 § 1 i 2 k.p.k. wynikające z nienależytej obsady sądu i w konsekwencji naruszenie art. 28 § 3 k.p.k. oraz art. 29 § 1 k.p.k. i art. 30 § 1 i 2 k.p.k. z uwagi na szczególną zawartość i wagę (szczególnie dla osoby oskarżonego Ł. L.), jak też wielowątkowy charakter niniejszej sprawy wymagający jej rozpoznania w składzie 3 sędziów (także w aspekcie ewentualnego warunkowego umorzenia postępowania karnego względem oskarżonego Ł. L. w rozumieniu art. 66 § 1 k.p.k.);

2. rażącą obrazę prawa materialnego, mającą istotny wpływ na treść ww. wyroku, tj. błędną wykładnię art. 212 § 1 k.k. oraz art. 213 § 1 k.k. polegającą na przyjęciu, iż podstawą uznania winy oskarżonego były zeznania pokrzywdzonego (które w tym zakresie zostały uznane za wiarygodne i znajdowały częściowe oparcie w wyjaśnieniach samego oskarżonego oraz w zapisie nagrania), przy czym - jak wskazuje Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (str. 6 uzasadnienia zaskarżonego wyroku) - do pomówienia oskarżonego doszło przed spotkaniem zarejestrowanym na nagraniu w związku z czym nagranie nie stanowiło bezpośredniego dowodu sprawstwa oskarżonego w sytuacji, w której w rzeczywistości przyczyny odwołania oskarżyciela prywatnego miały charakter wieloaspektowy i dotyczyły szeregu okoliczności, jak też że w sprawie nie zachodzi kontratyp dozwolonej krytyki - a w konsekwencji dokonania przez Sąd Okręgowy błędnej subsumpcji stanu faktycznego i nieprawidłowego uznania, że oskarżony

Ł.L. popełnił czyn z art. 212 § 1 k.k. w okolicznościach w których zebrany w sprawie materiał dowodowy (w tym w szczególności zeznania świadków) potwierdza, iż przyczyny odwołania oskarżyciela prywatnego miały charakter wielowymiarowy i dotyczyły szeregu okoliczności wskazywanych przez oskarżonego;

3. rażące naruszenie prawa procesowego, polegające na obrazie przepisów art. 4 k.p.k. oraz art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. oraz art. 424 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. jak też art. 170 § 1 pkt 1-4 k.p.k. i art. 193 § 1 k.p.k. oraz art. 66 § 1 k.p.k. mające wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, polegające na:

a) dokonaniu dowolnej oceny dowodów przez Sąd Okręgowy oraz przeprowadzeniu kontroli odwoławczej w zasadniczej mierze w oderwaniu od zarzutów apelacyjnych, w szczególności wobec podniesionych w apelacji oskarżonego zarzutów z art. art. 170 § 1 pkt 1-4 k.p.k. jak też art. 4 k.p.k. oraz art. 5 § 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k. oraz art. 212 § 1 k.k. i art. 213 § 1 k.k.

b) pominięciu istotnych okoliczności ujawnionych w postępowaniu dowodowym w postaci spójnych, logicznych i korespondujących ze sobą zeznań składanych przez świadków zgłoszonych przez oskarżonego, w szczególności w zakresie dotyczącym złożonego charakteru przyczyn odwołania oskarżyciela prywatnego, jak też treści i charakteru nagrania oraz ewentualnego warunkowego umorzenia postępowania karnego względem oskarżonego L. L. na podstawie art. 66 § 1 k.p.k. - czego konsekwencją było utrzymanie przez Sąd Okręgowy wyroku Sądu Rejonowego.

c) oddaleniu wniosku o zobowiązanie oskarżyciela prywatnego do złożenia do akt niniejszej sprawy oryginalnego nośnika, na którym było zarejestrowane nagranie oraz przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu fonoskopii w odniesieniu do oryginalnego nośnika, na którym dokonano nagrania w sytuacji w której nagranie to może budzić zastrzeżenia (m.in. w znaczeniu formalnym) oraz stanowić naruszenie zasad współżycia społecznego (i tym samym być niedopuszczalne jako dowód w sprawie) w tym także wobec faktu, iż analizowane nagranie stanowi jedynie kopię (zapis pliku dźwiękowego) i tym samym istnieją wątpliwości odnośnie jego autentyczności oraz kompletności, a w konsekwencji analizowane nagranie nie może stanowić dowodu w sprawie.

Skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego jest oczywiście bezzasadna, dlatego została oddalona na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Zgodnie z treścią art. 523 § 2 k.p.k. kasację na korzyść oskarżonego można wnieść jedynie w razie skazania za przestępstwo na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, a w sytuacji skazania na inną karę niż kara bezwzględnego pozbawienia wolności, dla możliwości wniesienia kasacji przez stronę, konieczne jest podniesienie zarzutu opartego na jednej z przesłanek wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. (art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k.). Wobec skazania L. L. na karę grzywny, taka sytuacja ma miejsce w przedmiotowej sprawie. Mając na uwadze powyższe, za dopuszczalny uznać więc należy tylko zarzut z pkt 1 kasacji, dotyczący bezwzględnej przyczyny odwoławczej. Wobec niedopuszczalności pozostałych zarzutów (tj. pkt 2 i 3 kasacji), Sąd Najwyższy odniesie się jedynie do zarzuty z pkt 1.

W tym miejscu przypomnieć należy, że wystąpienie którejkolwiek podstawy odwoławczej z art. 439 § 1 k.p.k. musi być rzeczywiste, a nie pozorne.

Wbrew jednak twierdzeniom obrońcy, w sprawie nie wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza, określona w art. 439 § pkt 2 k.p.k., zaś sąd odwoławczy prawidłowo rozpoznał wywiedzione apelacje w składzie 1-osobowym.

Zgodnie z art. 449 § 2 k.p.k. - jeżeli postępowanie przygotowawcze zakończyło się w formie dochodzenia oraz w sprawach z oskarżenia prywatnego, sąd odwoławczy orzeka na rozprawie jednoosobowo, chyba że zaskarżone orzeczenie sąd pierwszej instancji wydał w innym składzie niż w składzie jednego sędziego. Jest to wyjątek od ogólnej zasady ustalania składu sądu odwoławczego, wyrażonej w art. 29 § 1 k.p.k.

W myśl art. 14fa ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (dalej: ustawa o Covid-19) - w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19, oraz w okresie roku po ich odwołaniu w sprawach rozpoznawanych według przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego o przestępstwa zagrożone karą pozbawienia wolności, której górna granica nie przekracza 5 lat, na rozprawie apelacyjnej sąd orzeka z składzie jednego sędziego, jeżeli w pierwszej instancji sąd orzekał w takim samym składzie. Należy również zwrócić uwagę na przepisy intertemporalne, tj. art. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2021, poz. 1023). Zgodnie z treścią tego przepisu, w sprawach, w których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoczęto przewód sądowy na rozprawie apelacyjnej, sąd orzeka w składzie dotychczasowym do czasu zakończenia postępowania w tej instancji. Ustawa nowelizująca, wprowadzająca art. 14fa specustawy COVID-19, weszła w życie w dniu 22 czerwca 2021 r.

W przedmiotowej sprawie zostały spełnione wszystkie warunki wskazane w art. 14fa ww. ustawy. W składzie I instancji orzekał sąd w składzie jednego sędziego, czyn zarzucony w akcie oskarżenia i przypisany wyrokiem sądu pierwszej instancji zagrożony jest grzywną albo karą ograniczenia wolności. W tej sprawie miał miejsce jeden termin rozprawy odwoławczej, tj. 16 maja 2023 r., na którym wszczęto i zamknięto przewód sądowy. Nastąpiło to więc niewątpliwie po dniu 21 czerwca 2021 r. i w czasie obowiązywania nadal stanu zagrożenia epidemicznego w związku z COVID-19. Oznacza to, że skład sądu odwoławczego powinien zostać wyznaczony w oparciu o art. 14fa ust. 1 ustawy o Covid-19, który to przepisy określa skład sądu na rozprawie apelacyjnej w sposób kategoryczny, bez przewidzianych od niego wyjątków i możliwości jego zmiany na mocy decyzji procesowej (*tak: Wyrok SN z 26.04.2023 r., V KK 190/22, LEX nr 3586452*).

Mając na uwadze powyższe, kasację należało oddalić jako oczywiście bezzasadną, a kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążyć skazanego.

[J.J.]

[ms]